

VKMs kartlegging av forskning på solkrem og miljøeffekter - spørsmål og svar

1. Hvorfor kartlegge forskning, og hva kan en slik kartlegging brukes til??

Ved å kartlegge forskning får vi en oversikt over hvilken kunnskap som finnes innenfor et gitt tema, hva det er mye kunnskap om og hva det er lite kunnskap om, og om det er kunnskap som mangler. I en kartlegging ser vi ikke på hva forskningen viser, derfor svarer vi ikke på om stoffer i solkrem gir effekter på miljøet eller ikke.

2. Har det betydning for meg som forbruker?

I en kartlegging ser vi ikke på hva forskningen viser, derfor svarer vi ikke på om stoffer i solkrem gir effekter på miljøet eller ikke. Forskning på mulige helseeffekter av stoffer i solkrem er ikke studert i denne kartleggingen, men VKM ser på det i en pågående nytte- og risikovurdering av solkrem.

3. Hva har VKM gjort?

Med utgangspunkt i at det er økende oppmerksomhet om at enkelte stoffer i solkrem kan skade miljøet, kartla vi forskning på dette området for å få en oversikt over omfanget av denne. Fordi det er gjort mye forskning, valgte vi å kun kartlegge oversiktsartikler.

4. Hva er en oversiktsartikkel?

En oversiktsartikkel er en oppsummering av flere studier om samme emne.

5. Hva skiller en systematisk oversiktsartikkel fra andre oversiktsartikler?

Både en systematisk oversiktsartikkel og andre oversiktsartikler oppsummerer resultater fra flere studier om samme emne. Det som skiller en systematisk oversiktsartikkel fra andre oversiktsartikler, er at den er basert på at det brukes metoder som skal sikre at kunnskapen oppsummeres på en objektiv, transparent og etterprøvable måte. Kriteriene for at en oversiktsartikkel skal bli klassifisert som systematisk, er at den inneholder 1) et klart beskrevet formål, 2) et systematisk og beskrevet litteratursøk, og 3) en kvalitetsvurdering av de inkluderte studiene. I en systematisk oversiktsartikkel setter forfatterne først opp kriterier for hvilke studier som er relevante for spørsmålet de ønsker svar på. Deretter søker de etter alle relevante studier, og vurdert styrker og svakheter ved studiene de fant.. En systematisk oversiktsartikkel skal vise det kunnskapsbildet som er basert på den beste, tilgjengelige kunnskapen vi har innenfor et område ved et gitt tidspunkt.

6. Hva er hovedfunnet i kartleggingen?

Hovedfunnene våre er at 1) det er gjort mye forskning på mulige miljøeffekter av stoffer i solkrem, spesielt på vannlevende organismer, 2) ingen av oversiktsartiklene var systematiske, det vil si at det ikke var brukt etablerte metoder for å sikre at kunnskapen var oppsummert på en objektiv, transparent og etterprøvable måte, 3) at det er behov systematisk oppsummering av eksisterende kunnskap om miljøeffekter av stoffer i solkrem slik at vi får et klart bilde av dagens kunnskap, basert på den beste, tilgjengelige kunnskapen. Det siste punktet er viktig ettersom beslutninger ikke bør baseres på enkeltstudier, men på all relevant informasjon om det aktuelle temaet.

7. Hvem har ansvaret for å regulere hvilke ingredienser som det er tillatt å bruke i solkrem?

I EU/EØS (inkludert Norge) reguleres solkrem som kosmetikk og må følge kravene i det felles-europeiske kosmetikkregelverket (i Norge kosmetikkforskriften). UV filtre som brukes i solkrem (vedlegg VI i kosmetikkforskriften) er vurdert som trygge av EUs vitenskapskomite for forbrukersikkerhet (SCCS). Stoffer som ikke er tillatt i kosmetikk er ført opp på kosmetikkforskriftens vedlegg II, og disse er ikke tillatt brukt i solkrem. Det felles-europeiske (EU/EØS) regelverket for kosmetikk tar ikke opp miljømessige aspekter; miljørelatert risiko skal håndteres gjennom EUs kjemikalierregelverk REACH, som i Norge forvaltes av Miljødirektoratet.